Handläggare
Emilia Hammer
018- 727 43 20

Datum
2017-01-25

Diarienummer
2016-006541- NA

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 1 februari 2017

Yttrande över förslag till beslut om naturreservatet Örnsätraskogen

Remiss från plan- och byggnadsnämnden , dnr. 2016-0074 Remisstid: 23 januari, förlängt till den 6 februari 2017

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

Att överlämna yttrande till plan- och byggnadsnämnden enligt ärendets **bilaga 1**

Sammanfattning

Uppsala kommun har i samarbete med Upplandsstiftelsen utarbetat ett förslag till beslut och skötselplan för det blivande naturreservatet Örnsätraskogen i Uppsala kommun.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker bildandet av reservatet. I föreskrifterna anser nämnden att förvaltarens rättigheter att utföra åtgärder för att tillgodose syftet med reservatet behöver lyftas fram och förtydligas. Nämnden föreslår att de åtgärder som förvaltaren vill göra ska samrådas med tillsynsmyndigheten, det vill säga miljö- och hälsoskyddsnämnden. Att samråd ska ske kan förtydligas i skötselplanen och bör förslagsvis ske utifrån en regelbunden återkommande tidsplan. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser även att det skulle vara en stor fördel om beslutets bilagor, beslutskartorna, finns i digitalt i form som ett GIS skikt.

Ärendet

Uppsala kommun har i samarbete med Upplandsstiftelsen utarbetat ett förslag till beslut och skötselplan för det blivande naturreservatet Örnsätraskogen i Uppsala kommun.

Naturreservatet ligger i Jumkils socken ca 15 km nordväst om Uppsala stad. Området omfattar ett större sammanhängande skogsområde beläget på moränmark. I området finns äldre barrblandskog av naturskogskaraktär i anslutning till en dalgång med en orörd

strömmande bäck *Örnsätrabäcken*, några källor samt ett par så kallade glupar (vattenfyllda sänkor). I anslutning till en av gluparna finns inslag av hassel och lind. I den norra och södra delen av naturreservatet ligger några mindre trädbevuxna kärr. Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- och eller lågörttyp men det ingår även hällmarkstallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde för rödlistade skogslevande arter. För att värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktionen och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skulle skadas.

Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade *herbationes*. Linné-stigen börjar öster om naturreservatet, vid Örnsätra, där kommunen anlagt en P-plats och satt upp en informationsskylt som beskriver stigens sträckning och historia. Stigen börjar i ett parti betespräglat odlingslandskap som numera är igenväxande på grund av upphört bete. Stigen är sedan markerad längs hela sträckan fram till den så kallade ”Studentvillan” väster om naturreservatet, ca 7 km in i skogen.

Syftet och föreskrifterna

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter. Genom att vid behov genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter eller miljöer, såsom friställande av enstaka grova träd. Låta avverkad mark utvecklas till naturskog.

För att allmänhetens tillgänglighet ska underlättas, anläggs, uppmärks och underhålls stigar, spänger eller enkla broar över bäcken. Det kommer även sättas upp sittbänkar och informationsskyltar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar även kommunen om föreskrifter för inskränkning i hur marken får användas (del A), vad ägare av mark inom reservatet förpliktigas att tåla (del B) och om rätten att färdas och vistas inom reservatet (del C) se bilaga 2.

Föreskrifterna ligger till grund för de eventuella prövningar som miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer hantera samt för framtida tillsyn över reservatet.

Miljöförvaltningen ser att vissa delar av föreskrifterna behöver förtydligas utifrån de erfarenheter som tillsynsmyndighet över de kommunala reservaten.

Lars Wedlin
tf. miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande över förslag till beslut om naturreservatet Örnsätraskogen
Bilaga 2: Naturreservatet Örnsätraskogen, Uppsala kommun

Handläggare
Emilia Hammer
018- 727 43 20

Datum
2017-02-01

Diarienummer
2016-006541- NA

Plan- och byggnadsnämnden

Yttrande över förslag till beslut om naturreservatet Örnsätraskogen

Remiss från plan- och byggnadsnämnden , dnr. 2016-0074 Remisstid: 23 januari, förlängt till den 6 februari 2017

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker bildandet av naturreservatet Örnsätraskogen. Nämnden har följande synpunkter på reservatsföreskrifterna.

Förskrifterna beskriver vilka begränsningar i bruket av marken som reservatsbeslutet innebär, för allmänhet, markägare och förvaltare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att förvaltarens rättigheter att utföra åtgärder för att tillgodose syftet med reservatet behöver lyftas fram i dokumentet och förtydligas. Exempelvis bör det tidigt i föreskrifterna framgå att de åtgärder som förvaltaren vill genomföra för att syftet med reservatet ska tillgodoses inte är tillstånds- eller dispenspliktiga. I förslaget är det formulerat som att föreskrifterna inte ska utgöra ett hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet. Formuleringen lämnar en otydlighet i om en prövning behöver ske när förvaltaren vill utföra en åtgärd som är dispenspliktig enligt föreskrifterna.

Nämnden föreslår att de åtgärder som förvaltaren vill göra ska samrådas med tillsynsmyndigheten, det vill säga miljö- och hälsoskyddsnämnden. Att samråd ska ske kan förtydligas i skötselplanen och bör förslagsvis ske utifrån en regelbunden återkommande tidsplan. Samrådets syfte är att tillsynsmyndigheten får en överblick över vad som sker i reservatet utan att försvåra för förvaltaren att genomföra åtgärder som behövs.

I skötselplanen bör även otydliga begrepp förtydligas så som vilka organiserade tävlings- eller övningsändamål och lägerverksamheter som är tillståndspliktiga. Det vill säga att ange en storleksgräns på aktiviteter som bedöms påverka syftet med reservatet så pass mycket att deär tillståndspliktigt.

Utöver nämnda punkter bör även den punkt som beskriver att*: - genomförande av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock kommunens tillstånd,* ändras då det är otydligt vilken instans som utgör kommunen i detta fall. Nämnden föreslår att genomförandet av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena istället ska samrådas med förvaltaren och att tillsynsmyndigheten ska få del av informationen för att kunna ha en överblick över vad som sker i reservatet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser även att det skulle vara en stor fördel om beslutets bilagor, beslutskartorna, finns i digitalt i form som ett GIS skikt. De skulle underlätta vid handläggingen vid tillsyns-och prövningsärenden.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Lars Wedlin
tf. miljödirektör

Naturreservatet

Örnsätraskogen

Uppsala kommun

BESLUT
Syfte med reservatsbildningen
Skälen för beslutet
Föreskrifter
Skötselplan
Förvaltare för naturreservatet

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

KOMMUNENS BEDÖMNINGAR

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

UPPLYSNINGAR

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

HUR MAN ÖVERKLAGAR

BILAGOR

Postadress: Uppsala kommun, kommunstyrelsen, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stationsgatan 12 • Telefon: 018-727 00 00 (växel)
E-post: kommunstyrelsen@uppsala.se
www.uppsala.se

Bildande av naturreservatet Örnsätraskogen i Uppsala kommun

BESLUT

Kommunfullmäktiga i Uppsala kommun (kommunen) förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Örnsätraskogen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Örnsätraskogen är att:

- bevara områdets äldre barrblandskog, bäckmiljö och glupmiljö samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- låta den mindre del av området som idag utgörs av avverkad mark återställas till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett attraktivt skogsområde, som ännu kan förknippas med Linné´s arbete i fält och det vetenskapshistoriska värdet av detta, för allmänhetens friluftsliv och naturupplevelse.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- vid behov genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter eller miljöer, såsom friställande av enstaka grova träd,
- låta avverkad mark utvecklas till naturskog,
- vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens tillgänglighet genom anläggning, uppmärkning och underhåll av stigar, sittbänkar, spänger eller enkla broar över bäcken och informationsskyltar.

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet utgörs av gammal barrblandskog, bäckmiljö samt glupar. Gamla barrträd och lövträd, död ved, bäck och glupar är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel tretåig hackspett, bronshjon, underviol, mörk husmossa, vedtrappmossa, grön sköldmossa, ullticka, rävticka och svart taggsvamp. Objektet ingår i värdetakten Västra upplands blockstensmarker som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Skogstyper som är utpekade i denna värdetrakt är naturskogsartad granskog, gamla tallbestånd, asprika miljöer och glupar med ädellövträd och värdefulla hasselmiljöer.

Området har även stort kulturhistoriskt, upplevelsemässigt och naturpedagogiskt värde genom att erbjuda en naturskogsmiljö kring en av Linnés exkursionsvägar; "Jumkilsvandringen". Skyddade objekt längs dessa exkursionsvägar är föreslagna att ingå i ett eventuellt så kallat kulturellt världsarv.

Det som kan påverka områdets värden negativt är bland annat skogsbruk, störd hydrologi samt exploatering i form av bebyggelse, kraftledningar, master, vägar m.m. För att bevara och stärka områdets naturvärden behöver föreskrifter införas mot bland annat skogsbruk, påverkan på mark och hydrologi samt exploateringsåtgärder. Skötselinsatser i mycket begränsad omfattning kan behövas för att stärka naturvärdena.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämma, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdika eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning,

2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, mast eller annan anläggning eller anordning,

3. dra fram ny mark- eller luftledning eller ledning i vatten,

4. framföra motordrivet fordon med undantag för

   - körning med mindre fordon för uttransport av fällt klövvilt
   - körning på befintlig traktorväg/stig (Linné-stigen) för transporter i samband med skogsbruksåtgärder,

5. anordna upplag,

6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,

7. tillföra kalk, växtnäringsämnen eller andra ämnen,

8. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,

9. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar,

11. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för

    - stödåtgärder för hotad eller missgynnad art som utförs på uppdrag av förvaltaren,

12 införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras och

13 bedriva jakt på fågel.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisningar,

2. markering av stigar och leder samt uppsättning och underhåll av informationstavla eller informationsskyltar som berör reservatet enligt karta, bilaga 3,

3. anläggande och underhåll av enkla friluftsanordningar såsom stigar, spänger eller enkla broar och sittbänkar enligt karta, bilaga 3,

4. friställande av enstaka tallar eller lövträd inom område markerat på karta, bilaga 3,

5. undersökning av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,

3. insamla mossor, svampar eller lavar med undantag för plockning av matsvamp, frukt och bär

4. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur med undantag för håvning eller plockning av enstaka individer för artbestämning,

5. medvetet störa djurlivet,

6. elda eller grilla,

7. framföra motordrivet fordon,

8. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande eller göra inskrift,

9. rida eller på annat sätt framföra häst och

10. utan kommunens tillstånd använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lägerverksamhet eller motsvarande.

Ovanstående föreskrifter under punkterna A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,

- genomförande av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock kommunens tillstånd,

- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Skötselplan

Kommunen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 5, för naturreservatets långsiktiga vård.

Förvaltare av naturreservatet

Kommunen förordnar med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att Upplandsstiftelsen ska förvalta naturreservatet.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet är beläget i Jumkils socken ca 15 km nordväst om Uppsala stad. Lättast når man området från väg 272 där en vägskylt pekar ut en avfartsväg till Linnéstigen.

Naturreservatet omfattar ett större sammanhängande skogsområde beläget på moränmark. I området finns äldre barrblandskog av naturskogskaraktär i anslutning till en dalgång med orörd strid bäck "Örnsätrabäcken", några källor samt ett par så kallade glupar. I anslutning till en av gluparna finns inslag av hassel och lind. I den norra och södra delen av naturreservatet ligger några mindre trädbevuxna kärr.

Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hällmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade "herbationes".

Linné-stigen börjar öster om naturreservatet, vid Örnsätra, där kommunen anlagt en P-plats och satt upp en informationsskylt som beskriver stigens sträckning och historia. Stigen börjar i ett parti betespräglat odlingslandskap som numera är i igenväxande på grund av upphört bete. Stigen är sedan markerad längs hela sträckan fram till den så kallade "Studentvilan" väster om naturreservatet, ca 7 km in i skogen.

KOMMUNENS BEDÖMNINGAR

Örnästraskogen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde som hyser en mångfald av växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer. För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skulle påtagligt skadas. Kommunen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Kommunen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 16 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Beslutet bidrar även till miljömålen Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag.

Reservatsområdet berörs inte av något riksintresseområden enligt 3 eller 4 kap miljöbalken. Kommunen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den gällande kommunala översiktsplanen.

Kommunen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Naturreservatets naturvärden har uppmärksammats i ett flertal inventeringar genom åren. Örnsätraskogen ingår i ett större område, Ulleråkers allmännings centrala delar (80.76), som i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) bedömdes till klass II (mycket högt naturvärde). Länsstyrelsens motivering framhöll betydelsen av ett stort ovanligt omväxlande skogsområde, med inslag av lundvegetation, glupar och norrländska vegetationsdrag.

Flera naturinventeringar har gjorts i det nu avgränsade objektet. Bland annat av Naturskyddsföreningen, ett arbete som finansierades av Uppsala kommun (Eriksson, P. 1988, opubl.). Rapporten innehåller utöver en naturinventering förslag på hur området kan skötas. Detta arbete följdes sedan upp av att Skogsvårdsstyrelsen fick i uppdrag av kommunen att ta fram en skötselplan för hela sträckan av Linné-stigen, från Örnsätra till Studentvilan (Nissilä, 1989, opubl.).

I Uppsala kommuns naturvårdsinventering (1988-96) bedömdes objektet JUM 15 ”Bäckdal, skog, glup m.m. 1 km väster om Källtorp” tillhöra värdeklass II (mycket högt naturvärde). Här framhålls även områdets betydelse som vetenskapshistoriskt intressant genom Linné-stigen, samt möjligheterna till friluftsliv.

År 1998 ingick området i en naturinventering av 15 så kallade "friutvecklings-områden" på Uppsala kommuns markinnehav och nyttjanderätter (Aronsson, 1998, opubl.).

Frågan om reservatsbildning aktualiserades i samband med en avverkningsanmälan 2012 som följdes av en dialog mellan kommunen, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Upplandsstiftelsen samt med markägarna. Kommunens plan- och byggnadsnämnd uppdrog 2015, med stöd av ”Aktualitetsförklaring av Uppsalas översiktsplan 2010” (2014), åt stadsbyggnadsförvaltningen att i samarbete med Upplandsstiftelsen ta fram ett förslag till beslut för ett naturreservat i området.

Upplandsstiftelsen har under 2016 förvärvat berörda delar av fastigheterna Ullbolsta 2:8, Jumkils-Ubby 11:1 och Jumkils-Broby 9:1och kommunen har tecknat avtal med Upplandsstiftelsen om intrångsersättning för marken inom naturreservatet. Statligt bidrag för markåtkomst har ansökts och beviljats med ett förhandsbesked.

Underlag till skötselplanen har tagits fram av Upplandsstiftelsen.

Samråd har enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Länsstyrelsen, enligt 25a § respektive 25b § samma förordning med Skogsstyrelsen respektive Sveriges geologiska undersökning.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av en månad yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer. Eftersom eventuella ytterligare rättigheter som kan beröra marken i naturreservatet, inskrivna eller oinskrivna, inte är fullständigt utredda har detta förslag till beslut dessutom kungjorts i Upsala Nya Tidning

Reservatsområdet har mätts in/kommer att mätas in av Lantmäteriet.

Synpunkter på förslaget till beslut och kommunens bemötande av inkomna synpunkter skrivs efter föreläggande/remiss.

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Beslutet kungörs på Uppsala kommuns anslagstavla och kommer att finnas tillgängligt för allmänheten i kommunens författningssamling på kommunens webbplats. Kungörelse införs även i ortstidningen Upsala Nya Tidning.

Kommunen ska enligt 2 kap. 9 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan kommunen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Enligt 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Kommunen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Körning i terräng med motordrivet fordon regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).
- Fridlysning av vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon regleras i jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn:	Örnsätraskogen
NVR ID:	2046150
Kommun:	Uppsala
Socken:	Jumkil
Fastigheter:	Ullbolsta 2:8, Jumkils-Broby 9:1, Jumkils-Ubby 11:1
Markägare:	Upplandsstiftelsen
Förvaltare:	Upplandsstiftelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Nyttjanderättsavtal för stig som upplåts till allmänheten (Linnéstigen) Servitut för nyttjande av befintlig traktorväg/stig (kommer att bildas) Jakträttsupplåtelse.

Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 15 km NV om Uppsala stad. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 4.
Gräns:	Reservatets gräns har markerats på bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt ca 16,7 hektar. Arealen produktiv skogsmark är ca 16 ha.
Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga 5

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Beslutskarta 2
3. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning
4. Översiktskarta
5. Skötselplan med skötselkarta (bilaga 5.1)

SÄNDLISTA

Ulleråkers Häradsallmänning, C/o LRF Konsult, Box 1744, 751 47 UPPSALA (Rek+Mb)
Hans Karlsson, Jumkils-Ubby 107, 755 92 UPPSALA (Rek+Mb)
Anders Ritscher och Barbro Ritscher, Jumkils-Broby Solhem 27, 743 86 BÄLINGE (Rek+Mb)
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 75026 UPPSALA (Rek+Mb)
Ullbolsta jaktlag, c/o Ted Lindström, Blackstalund 359, 743 86 Bälinge (Rek + Mb)
Gatu- och samhällsmiljönämnden, Uppsala kommun, 753 75 UPPSALA (Mb)

Länsstyrelsen, lansstyrelsen@lansstyrelsen.se
Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se
Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se
Skanova, remisser-stockholm@skanova.se
Telia Sonera Sverige Netfastigheter, Mårtensgatan 11, 123 86 FARSTA
Svenska Kraftnät, registrator@svk.se, alt. Box 1200, 172 24 SUNDBYBERG
Vattenfall Eldistribution AB, registratur.eldistribution@vattenfall.com
Björklinge energi ek.för., Ramsjövägen 46, 743 63 BJÖRKLINGE
Naturskyddsföreningen Uppsala län, c/o Marianne Kahn, Sågargatan 2A, 753 17 UPPSALA
Naturskyddsföreningen i Uppsala län, skogsgruppen, k.jorgen.sjostrom@telia.com
Uppsala Naturskyddsförening, c/o Per Hedberg, Vreta Parkväg 2, 755 91 UPPSALA
Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Stefan Eriksson, Järsta Lugnet 141, 743 93 VATTHOLMA
Upplands botaniska förening, (c/o Avd. för växtekologi (EBC), Norbyvägen 18 D, 752 36 UPPSALA) helst via e-post: karolin.ring@gmail.com, mora.aronsson@habonet.net
Upplands Orienteringsförbund, k.anders.eriksson@telia.com
Upplands Ornitologiska Förening, Box 59, 751 03 UPPSALA
Uppsala Svampklubb, c/o Maria Backlund, Södra Parkvägen 20A, 756 45 UPPSALA
Jägareförbundet Uppsala län, Maskingatan 3, 195 60 ARLANDASTAD
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Uppsala kommun, 753 75 UPPSALA

Bilaga 1. Beslutskarta.
Tillhör Uppsala kommuns förslag
till beslut 2017-xx-xx, dnr XXXXXXXXX
Naturreservat Örnsätraskogen
Uppsala kommun

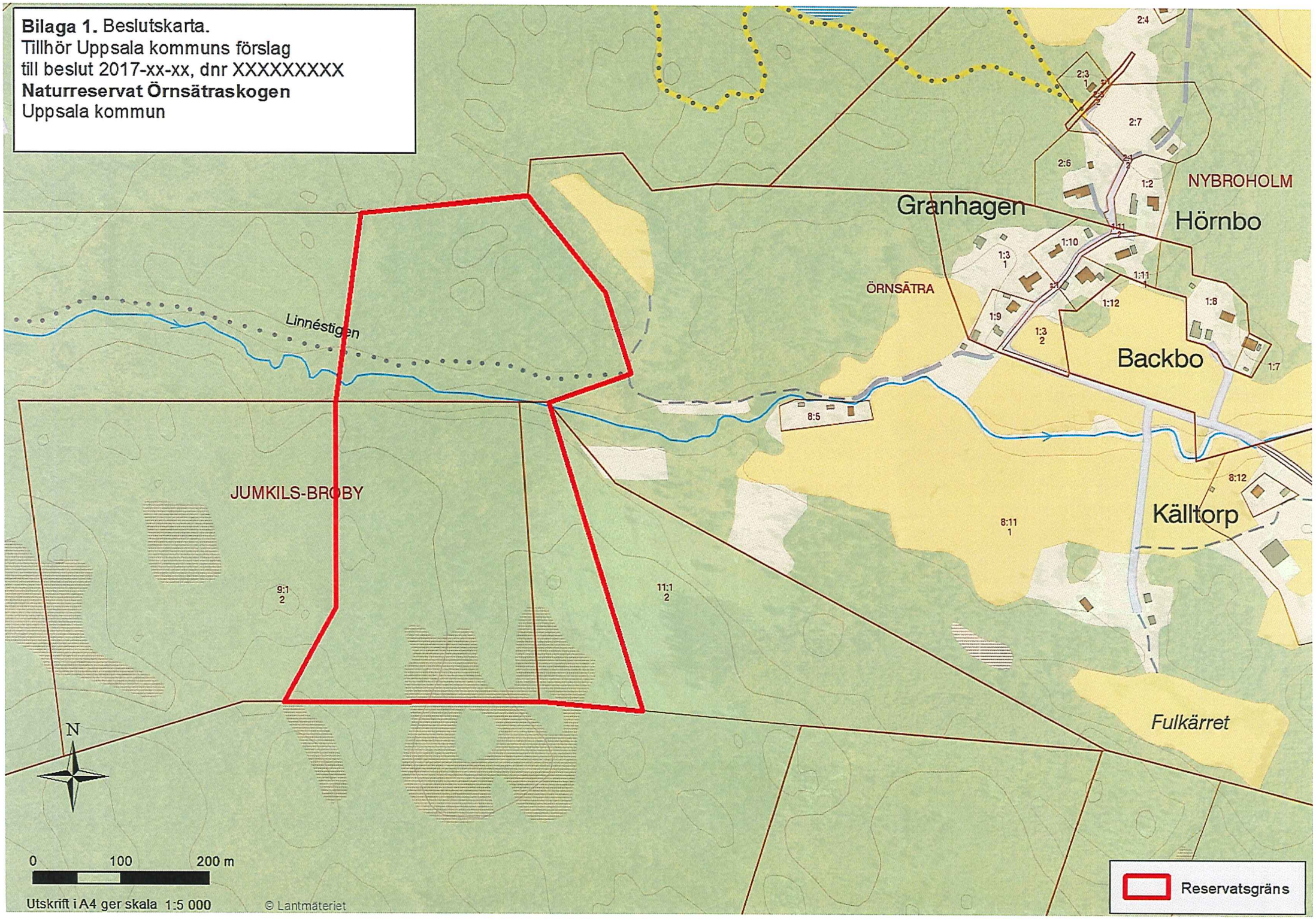

Bilaga 2. Beslutskarta 2.
Tillhör Uppsala kommuns förslag
till beslut 2017-xx-xx, dnr XXXXXXXXX
Naturreservat Örnsätraskogen
Uppsala kommun

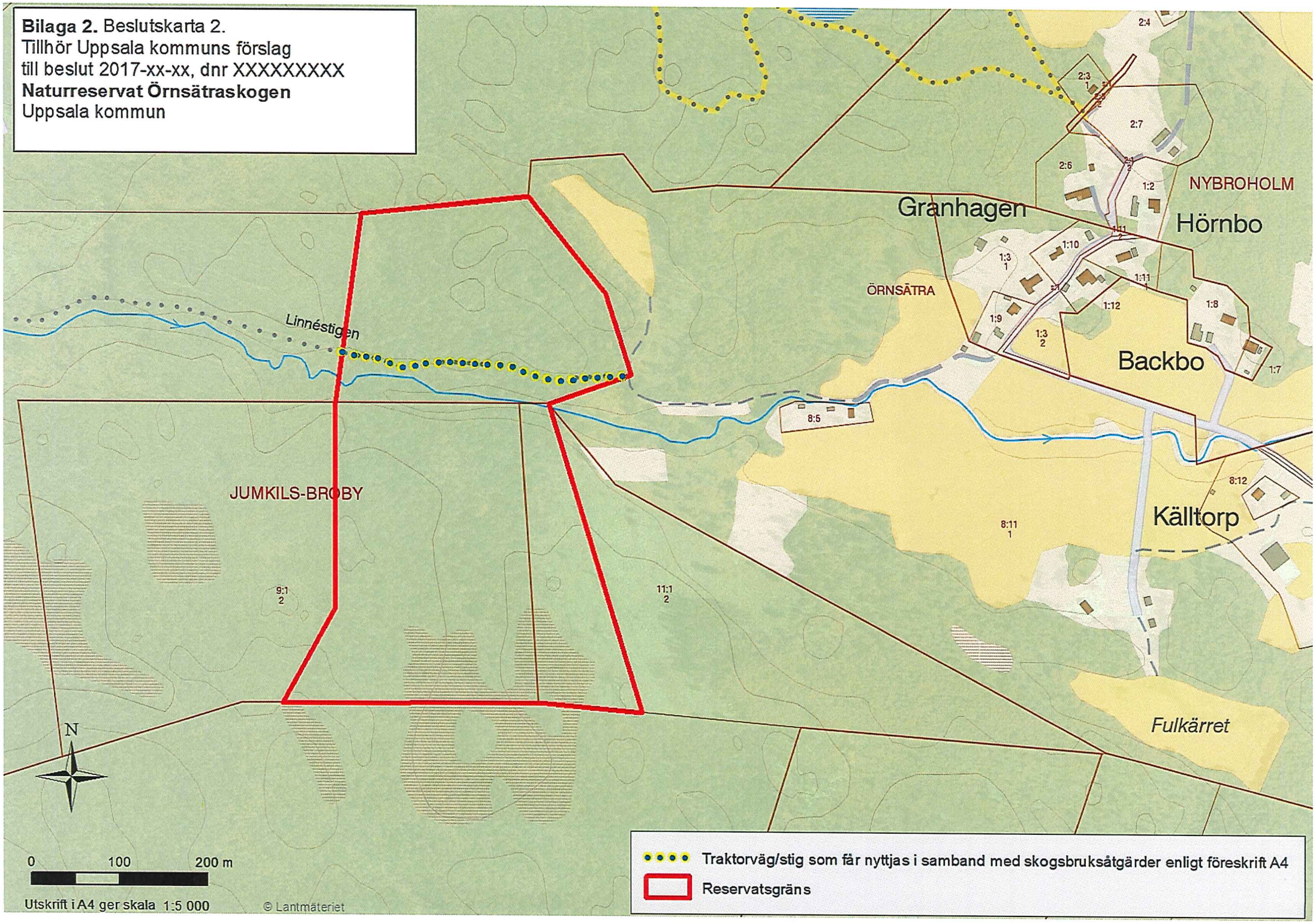

Utskrift i A4 ger skala 1:5 000

© Lantmäteriet

Bilaga 3. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning.
Tillhör Uppsala kommuns förslag till beslut 2017-xx-xx, dnr XXXXXXXXX
Naturreservatet Örnsätraskogen
Uppsala kommun

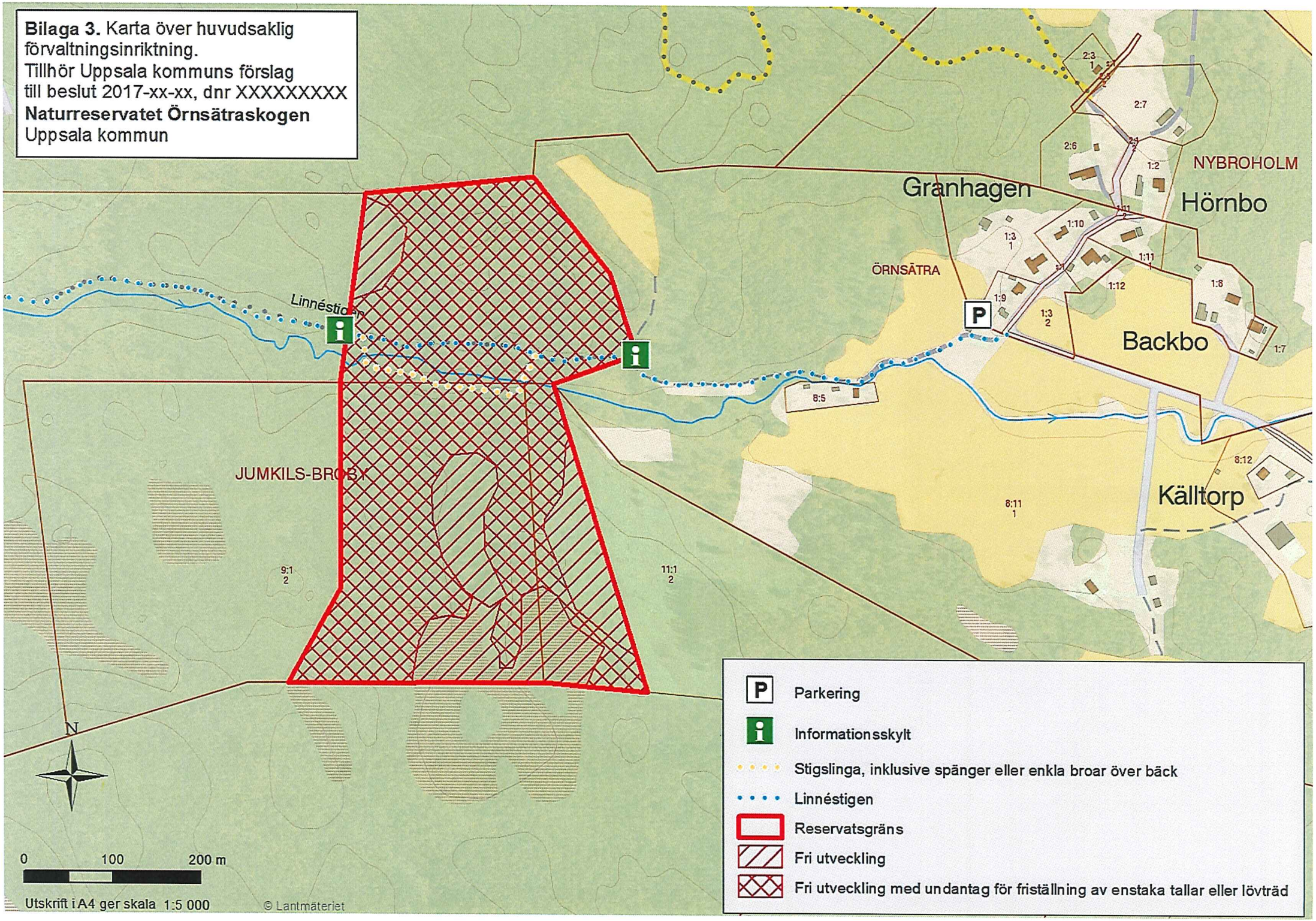

Bilaga 4. Översiktskarta.
Tillhör Uppsala kommuns förslag
till beslut 2017-xx-xx, dnr XXXXXXXXX
Naturreservatet Örnsätraskogen
Uppsala kommun

0 1 2 3 4 km

Utskrift i A4 ger skala 1:100 000

© Lantmäteriet

Reservatsgräns

Skötselplan för naturreservatet

Örnsätraskogen

Uppsala kommun

Postadress: Uppsala kommun, kommunstyrelsen, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stationsgatan 12 • Telefon: 018-727 00 00 (växel)
E-post: kommunstyrelsen@uppsala.se
www.uppsala.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE ... 3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL ... 3
BESKRIVNINGSDEL ... 4
Administrativa data ... 4
Bestämmelser utöver reservatsbeslut ... 5
Naturvärdesbedömningar ... 5
Åtgärdsprogram för hotade arter ... 5
Allmän beskrivning ... 6
Historisk och nuvarande markanvändning ... 6
Hydrologi ... 6
Områdets bevarandevärden ... 6
Biologiska värden ... 7
Geovetenskapliga värden ... 9
Kulturhistoriska värden ... 9
Värden för friluftslivet ... 9
Prioriterade bevarandevärden ... 9
KÄLLFÖRTECKNING ... 10
PLANDEL ... 11
Övergripande skötsel ... 11
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder ... 11
Skötselområde A; Bäckdal med naturskogsartad barrblandskog – 12,8 ha ... Fel! Bokmärket är inte definierat.
Skötselområde B; Glupar och hässle – 0,9 ha ... 11
Skötselområde C; Trädbevuxet kärr och tallmosse – 2,0 ha ... 11
Skötselområde D; Hygge/ungskog – 1,0 ha ... 11
Anordningar för friluftslivet ... 15
Upplysningar ... 16
Bränder ... 16
Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar ... 17
Byggnader och andra anläggningar ... Fel! Bokmärket är inte definierat.
Upplag m.m. ... 17
Ridning ... 17
Jakt och fiske ... 17
Fornlämningar ... 17
Kulturlämningar ... 17
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER ... 17
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL ... 18
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER ... 18
BILAGOR: Bilaga 5.1. Skötselkarta

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Kommunen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Örnsätraskogen är att:

- bevara områdets äldre barrblandskog, bäckmiljö och glupmiljö samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- låta den mindre del av området som idag utgörs av avverkad mark återställas till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett attraktivt skogsområde, som ännu kan förknippas med Linne´s arbete i fält och det vetenskapshistoriska värdet av detta, för allmänhetens friluftsliv och naturupplevelse.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- vid behov genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter eller miljöer, såsom friställande av enstaka grova träd,
- låta avverkad mark utvecklas till naturskog,
- vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens tillgänglighet genom anläggning, uppmärkning och underhåll av stigar, sittbänkar, spänger eller enkla broar över bäcken och informationsskyltar.

BESKRIVNINGSDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn:	Örnsätraskogen
NVR ID:	2046150
Kommun:	Uppsala
Socken:	Jumkil
Fastigheter:	Ullbolsta 2:8, Jumkils-Broby 9:1, Jumkils-Ubby 11:1
Markägare:	Upplandsstiftelsen
Förvaltare:	Upplandsstiftelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Nyttjanderättsavtal för stig som upplåts till allmänheten (Linnéstigen) Servitut för nyttjande av befintlig traktorväg/stig (kommer att bildas) Jakträttsupplåtelse.
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 15 km NV om Uppsala stad. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 4.
Gräns:	Gränsen för naturreservatet har markerats på beslutskarta, bilaga 1 i beslutet.
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt ca 16,7 hektar. Arealen produktiv skogsmark är ca 16 ha.
Fastighetskarta:	11H 9h/117 97 Ullbolsta
Terrängkarta:	11 H Enköping NO
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)

Markslag och naturtyp:
(ungefärliga arealer)

Barrdominerad skog på fastmark, mellan 100-140 år	12,8 ha

Hygge/ungskog	1,0 ha
Hassellund med lind	0,1 ha
Trädbevuxet kärr och tallmosse	2,0 ha
Glupmiljö	0,8 ha

Bestämmelser utöver reservatsbeslut

Kommunen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

Körning i terräng med motordrivet fordon regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Fridlysning av vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon regleras i jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Naturvärdesbedömningar

Naturreservatet ingår i ett större område som i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) bedömdes objektet Ulleråkers allmännings centrala delar (80.76) tillhöra klass II (mycket högt naturvärde). Länsstyrelsens motivering framhölls betydelsen av ett stort ovanligt omväxlande skogsområde, inslaget av lundvegetation, glupar och norrländska vegetationsdrag.

I Uppsala kommuns naturvårdsinventering (1988-96) bedömdes objektet objektet JUM 15 "Bäckdal, skog, glup m.m. 1 km väster om Källtorp" tillhöra värdeklass (mycket högt naturvärde). Här framhålls även områdets betydelse som vetenskaps-historiskt intressant genom Linné-stigen samt möjligheterna till friluftsliv.

Naturreservatet ligger i en värdetrakt (Västra Upplands blockstensmarker) som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Värdetrakten karakteriseras bl. a. av naturskogsartad granskog, gamla tallbestånd och glupar med ädellöv samt värdefulla hasselmiljöer.

Åtgärdsprogram för hotade arter

I anslutning till reservatet förekommer raggbock som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). Raggbocken lever i gamla grova tallågor i solexponerat läge.

Allmän beskrivning

Naturreservatet är beläget i Jumkils socken ca 15 km nordväst om Uppsala stad. Lättast når man området från väg 272 där en vägskylt pekar ut en avfartsväg till Linnéstigen.

Naturreservatet omfattar ett större sammanhängande skogsområde beläget på moränmark. I området finns äldre barrblandskog av naturskogskaraktär i anslutning till en dalgång med orörd strid bäck "Örnsätrabäcken", några källor samt ett par så kallade glupar. I anslutning till en av gluparna finns inslag av hassel och lind. I den norra och södra delen av naturreservatet ligger några mindre trädbevuxna kärr.

Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hällmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade "herbationes".

Linné-stigen börjar öster om naturreservatet, vid Örnsätra, där kommunen anlagt en P-plats och satt upp en informationsskylt som beskriver stigens sträckning och historia. Stigen börjar i ett parti betespräglat odlingslandskap som numera är i igenväxande på grund av upphört bete. Stigen är sedan markerad längs hela sträckan fram till den så kallade "Studentvilan" väster om naturreservatet, ca 7 km in i skogen.

Historisk och nuvarande markanvändning

Skogen har under lång tid inte påverkats av något skogsbruk och är i huvudsak självföryngrad. Linné-stigen Jumkil tillhör en av de mest etablerade och besökta av samtliga Linné-stigar. Avsikten med fältvandringen ("herbation") på Linnés tid var att se stora barrskogar och våtmarker, något som man fortfarande finner här ännu i dessa dagar.

Hydrologi

Området har en intressant och ostörd hydrologi med inslag av odikade kärr, två glupar, översilningsmark samt en meandrande skogbäck. I anslutning till bäcken ligger en liten kallkälla, "Oxögat".

Områdets bevarandevärden

Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hällmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde

för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade "herbationer".

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Naturvärdena är främst knutna till naturskogsförhållanden med inslag av gamla träd och död ved. Hydrologiska betingelser i from av glupar, kärr, översilningsmark samt strömmande bäcksträcka skapar också förutsättningar för biologisk mångfald och variation.

Hitintills är 10 rödlistade arter och ytterligare ca 20 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden) påträffade inom området.

Bland skyddsvärda arter kan marksvampar, knutna till äldre barrskogsbestånd, nämnas, t.ex. svart taggsvamp och gultoppig fingersvamp.

Raggbocken är en skalbagge som är beroende av grova tallågor i solexponerade lägen. Spår efter raggbock finns i brynzonen mot hyggen i söder och öster.

Tretåig hackspett lever av barkborrar på döda granar bland annat och gynnas av barrdominerade naturskogar.

Vedtrappmossa och grön sköldmossa växer främst på gamla lågor av barrträd.

Skyddsvärda arter:

Fåglar		
Picoides tridactylus	tretåig hackspett	VU, F
Dendrocopos minor	mindre hackspett	NT
Tetrao urogallus	tjäder	F
Bonasa bonasia	järpe	F
Skalbaggar		
Callidium coriaceum	bronshjon	s
Tragosoma depsarium	raggbock	VU, P
Kärlväxter		
Actea spicata	svart trolldruva	s
Calla palustris	missne	s
Goodyera repens	knärot	s, §
Paris quadrifolia	ormrot	s
Hepatica nobilis	blåsippa	s
Viola mirabilis	underviol	s
Hepatica nobilis	blåsippa	s
Tilia cordata	lind	s

Mossor		
Buxbaumia viridis	grön sköldmossa	s, §, A
Geocalyx graveolens	terpentinmossa	s
Hylocomiatrum umbratum	mörk husmossa	s
Jungermannia subulata var. Leiantha	rörsvepemossa	s
Ulota crispa	krushättemossa	s
Anastrophyllum hellerianum	vedtrappmossa	NT
Lavar		
Nephroma parile	bårdlav	s
Lecanactis abietina	gammelgranlav	s
Svampar		
Phellinus pini	tallticka	NT
Climacocystis borealis	trådticka	s
Phellinus viticola	vedticka	s
Inonotus rheades	rävticka	s
Phellinus chrysoloma	granticka	NT
Phellinus ferruginefuscus	ullticka	NT
Cortinarius limonius	eldspindling	
Cortinarius percomis	kryddspindling	
Geatrum quadrifolium	fyrflikig jordstjärna	NT
Phellodon niger	svart taggsvamp	NT
Hydnellum peckii	skarp dropptaggsvamp	s
Hygrophorus erubescens	besk vaxskivling	s
Ramalia testa	gultoppig fingersvamp	NT
Russula aurea	guldkremla	s

Teckenförklaring:
F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2015):

CR	=	Critically endangered	Akut hotad
EN	=	Endangered	Starkt hotad
VU	=	Vulnerable	Sårbar
NT	=	Near threatened	Nära hotad
DD	=	Data deficient	Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Örnsätrabäcken slingar sig bottnen av en ganska markerad ca 5 m djup dalgång i moränen och har skurit en liten ravin dalbottnens sandiga mark.

Kulturhistoriska värden

Objektet ingår i det vetenskapshistoriskt intressanta Linné-stigen stråket som även berör naturreservatet Fäbodmossen och avslutas vid den så kallade Studentvilan centralt beläget på Ulleråkers allmänning.

Inga kända fornlämningar finns i området.

Värden för friluftslivet

Reservatet har höga värden för friluftslivet, den gamla skogen med ravinen och gluparna har mycket höga upplevelsevärden och trolsk gammelskogskänsla. Området är lättillgängligt genom att den P-plats som kommunen anlagt längs den allmänna vägen som går några hundra meter från området. Linné-stigen förvaltas av Uppsala kommun.

Utöver den väl använda Linné-stigen går ytterligare minst en välfrekventerad stig genom skogen.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	gammal barrblandskog, bäckdal, glupar	
Strukturer:	gamla barrträd, solexponerad tall, hassel, lind, död ved	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	vedskalbaggar, lundvegetation, mykorrhizasvamp	
Arter:	*Picoides tridactylus*	tretåig hackspett
	Tragosoma depsarium	raggbock
	Anastrophyllum hellerianum	vedtrappmossa
	Buxbaumia viridis	grön sköldmossa
	Phellodon niger	svart taggsvamp
	Ramalia testa	gultoppig fingersvamp
Friluftsliv:	naturupplevelse	
Kulturmiljö:	Linné-stig	
Geologiska värden:	bäckdal	
Limniska värden:	ostörd och varierad hydrologi i form av meandrande strid bäck, glupar, kärr, kallkälla	

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Linné, V. v. 1753. Herbationes Upsaliensis. Akademisk avhandling respond. A. N. Fornander. Tillsammans med ett par senare upplagor översat av C. A. Brolén under titeln: Botaniska exkursioner i trakten av Uppsala. Utgivet av Linne´-sällskapet 1921.Protokoll från Linnés herbationer har publicerats av Th. Fries "Linné. Lefnadsteckning", Stockholm 1903, H Hjelmqvist (Botaniska notiser 1951) och A. Berg (Svenska Linnésällskapet årsskrift. 1950-51.

Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (del av objekt 80.86). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.

Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.

Nitare, J. (red.) 2005. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Uppsala kommun, Park &Natur 1995: Naturvårdsinventering av Uppsala kommun 1988-1996, Jumkil socken, (objekt JUM 15).

Uppsala kommun. 2006: Naturvårdsprogram 2006-2009 för Uppsala kommun.

Uppsala kommun: Jumkils-vandringen – en av åtta Linnéstigar. Folder utgiven av Uppsala kommun. Finns även digitalt: http://www.linnestigarna.se/jumkil/linne_jumkil_folder_webb.pdf

Opublicerade skrifter

Eriksson, P. 1988: Översiktlig naturinventering samt skötselförslag för tre Linné-stigar i Uppsala kommun. Uppsala Naturskyddsförening, rapport till Uppsala kommun 1988.

Weibull, H. 1995. Inventering av värdefulla biotoper med avseende på kryptogamer. SLU Inst för ekologi och miljövård.

Nissilä, S. 1989. Skötselplan för Linné-stigen Jumkil. Skogsvårdsstyrelsen 1989.

Digitala källor

ArtDatabanken, Artfakta. http://www.artdatabanken.se/vaara-tjaenster/artfakta/.

Riksantikvarieämbetet. 2011. Fornlämningsregister, tillgängligt på http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på http://karta.svo.se.

Kartmaterial

Fastighetskarta:	11H 9h/117 97 Ullbolsta
Terrängkarta:	11 H Enköping NO

PLANDEL

Övergripande skötsel

Övergripande skötsel för reservatet är att i huvudsak lämnas till fri utveckling. Reservatet ska skötas för att främja allmänhetens möjligheter till naturupplevelser.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats in i tre skötselområden. För avgränsning av områdena, se skötselområdeskarta, bilaga 5.1. För varje skötselområde anges ett bevarandemål.

Skötselområde A; Bäckdal med naturskogsartad barrblandskog 12,8 ha

Beskrivning: Äldre mossrik granskog på blockrik moränmark med inslag av tall och enstaka lövträd, främst björk. I områdets centrala del går en strid, meandrande liten bäck " Örnsätrabäcken". Längs bäckens norra sida går en gammal körväg, Linné-stigen. Även längs bäckens södra sida löper en mindre, men väl använd stig. I den södra delen finns ett utströmmningsområde med rörligt ytvatten från intilligande glupsystem (skötselområde B och C) och som via en mindre bäck får sitt utlopp i "Örnsätrabäcken". I anslutning till stigen finns en liten kallkälla. Nära stigen finns ett par mindre partier med planterad ung gran bland äldre tallar.

Bevarandemål: Flerskiktad naturskog med stort inslag av död ved.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder med undantag för viss bortgallring av gran kring äldre tall eller lövträd främst vid stigen samt underhåll av stigsystem. Ett gammalt jakttorn som står söder om bäcken rivs.

Nyskapande: stig upp till gluparna i område B. Anläggande av två spänger eller mindre broar över bäcken.

Löpande: Kontinuerligt skötsel av Linné-stigen, samt ny stig, som ska vara framkomlig för allmänheten.

Område A. Mossrik granskog. Foto Pär Eriksson

Skötselområde B; Glupar och hässle 0,9 ha

Beskrivning: Ett ca 100 m långt hydrologiskt stråk där myren i söder (skötselområde C) avvattnas via två så kallade glupar (vattenfyllda sänkor). Gluparna avviker starkt sinsemellan då den ena kantas av fattig tallskog och den andra av en lundartad vegetation. Den förstnämnda är vanligen vattenfylld året runt medans den andra töms på vatten och bottnen utgörs av frisk ängsmark. I anslutning denna glup finns ett mindre hässle med inslag av ädellövträd, främst lind, på blockrik mark. Här finns också en mossrik lodyta.

Bevarandemål: Glupar med naturlig vattenvariation i ett hydrologiskt orört stråk.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Område B. Glup omgiven av hassel och lövträd. Foto Pär Eriksson

Område B. Glup omgiven av tallskog på lavbeväxt mark. Foto Pär Eriksson

Skötselområde C; Trädbevuxet kärr och tallmosse - 2,0 ha

Beskrivning: Trädbevuxet kärr och tallmosse.

Bevarandemål: Trädbevuxet kärr med ostörd hydrologi.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Område C. Trädbevuxet kärr. Foto Pär Eriksson

Skötselområde D; Hygge/ungskog - 1,0 ha

Beskrivning: Hygge med sparade träd på hällmarker. Hygget har inte planterats.

Bevarandemål: Självföryngrad skog som utvecklas till naturskog

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Område D. Nytt hygge som inte planterats. Foto Pär Eriksson

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: En större stig (Linné-stigen) går från en iordningställd P-plats vid Örnsätra. Stigen fortsätter genom området via Fäbodmossens naturreservat till den så kallade Studentvilan. Stigen är markerad med särskilda skyltar/ledmarkeringar.

Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Reservatet stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Röj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.
- Sätt upp två informationsskyltar, vid reservatets gränser i anslutning till stigen.
- Anlägga ett par spänger eller enkla broar över bäcken som ansluter till befintlig stig som löper längs bäcken.
- Placera ut en eller flera sittbänkar, främst i anslutning till stigarna.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Underhåll av stig.
- Röjning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.

Område A. Linne'-stigen. Foto Pär Eriksson

Upplysningar

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen.

Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras. Inom ramen för underhåll ingår även förnyelse av en stigslinga mellan nuvarande Linné-stig och den befintliga stigen som löper söder om bäcken.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området.

Ridning

Det är förbjudet att rida eller på annat sätt framföra häst i området.

Jakt och fiske

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning med undantag för fågeljakt. Befintligt jakttorn rivs. Nya jakttorn och siktgator får ej uppföras.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Åtgärder som rör forn- eller kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Förvaltaren för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige.

Uppföljningsindikatorer:

Naturtyp:

- Areal barrdominerad skog på fastmark ska vara 13,8 ha
- Areal trädbevuxen kärr/mosse ska vara 2,0 ha
- Areal glupar ska vara 0,8 ha
- Areal hassellund (hässle) ska vara 0,1 ha

Friluftsliv: Stigar, ledmarkeringar, informationsskyltar och spänger/broar ska vara väl underhållna.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Anordna spänger/broar över bäcken	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Anordna en stigslinga	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Friställa enstaka tall och lövträd gm att avverka, fälla/ringbarka yngre gran	2		A	Upplandsstiftelsen
Underhåll av, gräns, informationsskyltar, stigslinga och eventuella anordningar (utöver Linnéstigen)	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Underhåll av Linnéstigen	1		Friluftsliv	Kommunen
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt indikatorer	Alla	Upplandsstiftelsen

BILAGOR:

Bilaga 5.1: Skötselkarta
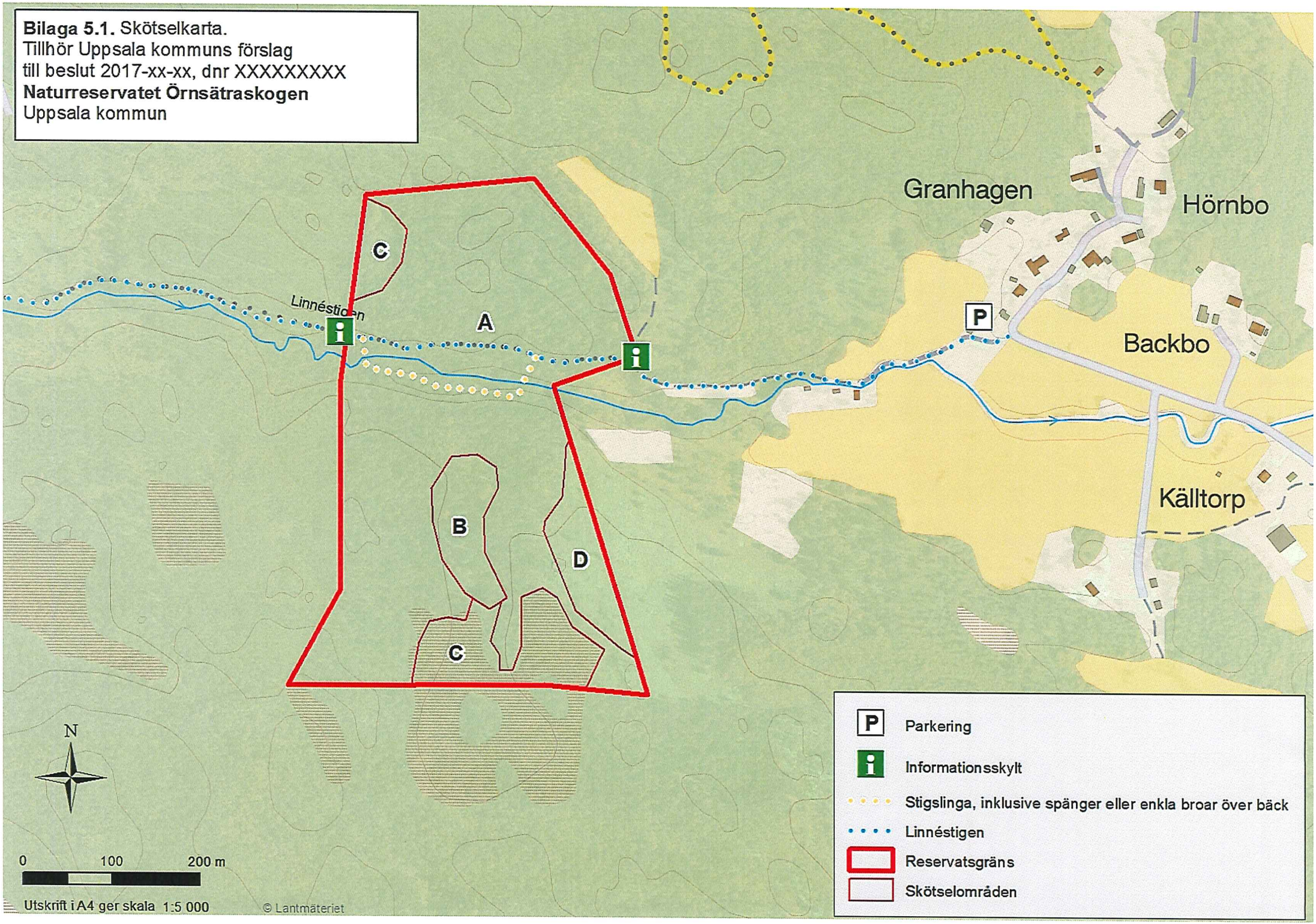
Bilaga 5.1. Skötselkarta.
Tillhör Uppsala kommuns förslag
till beslut 2017-xx-xx, dnr XXXXXXXXX
Naturreservatet Örnsätraskogen
Uppsala kommun